

РЕШЕНИЕ

№ 20632

гр. С., 13.12.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

СОФИЙСКИ РАЙОНЕН СЪД, 173 СЪСТАВ, в публично заседание на двадесет и първи ноември през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: Б.Р.

при участието на секретаря В.К.

като разгледа докладваното от Б.Р. Гражданско дело № 20231110129781 по описа за 2023 година

Производството е по общия съдопроизводствен ред на ГПК.

Образувано е въз основа на Искова молба, вх. № 153667/01.06.2023г. на СРС, подадена от Й. И. Д. срещу „*****“ ЕАД.

Ищцата **Й. И. Д.** чрез адв. В. О. - АК-С., е предявила срещу ответника „*****“ ЕАД иск с правно основание по чл. 432, ал. 1 КЗ за осъждането му да ѝ заплати сумата от **1000,00 лева**, представляваща обезщетение за претърпените от нея неимуществени вреди - болки, страдания и неудобства, последица от настъпило на 20.07.2021г. в град С., в района на кръстовището на бул. „*****“ и ул. „*****“, ПТП, причинено виновно от водача на лек автомобил марка "Опел", модел "Корса", рег. № *****, чиято гражданска отговорност към онзи момент била застрахована при ответника, **ведно със законната лихва** от 23.09.2021г. /предявяване на претенция към ответника/ до окончателното ѝ изплащане.

Ищцата твърди, че на 20.07.2021г., докато пресичала на пешеходна пътека в района на кръстовището на бул. „*****“ и ул. „*****“, била блъсната от лек автомобил марка "Опел", модел "Корса", рег. № *****, гражданската отговорност на водача на която към онзи момент била застрахована при ответника. Произшествието било виновно причинено от водача на автомобила, който нарушил правилата за движение по пътищата. При удара ищцата паднала на пътното платно. На място дошъл екип на "Бърза помощ", който установил наранявания. В следващите дни била прегледана от съответни специалисти и ѝ били направени изследвания, при които се установили съответни травматични увреждания. Твърди, че след произшествието същите довели до силни и продължителни болки, най-интензивни в десните крайници. Лечението било продължително, движенията били съпроводени с болка, бърза уморяемост и непълноценност. Сънувала кошмари, била раздразнителна и тревожна, не спяла добре и се страхувала да излиза. Обосновава, че ответникът като застраховател по застраховка "Гражданска отговорност" дължи обезщетяване на причинените от застрахования при него водач вреди. В насрочените по делото публични съдебни заседания ищцата не се явява, като

се представлява от адв. В.И. – АК-Силистра. Предявеният иск се поддържа, включително в хода на устните състезания.

В срока по чл. 131, ал. 1 ГПК ответникът "*****" ЕАД чрез юрк. Р. К. е подал Отговор на исковата молба, вх. № 217287/01.08.2023г. на СРС, с който оспорва предявения иск като неоснователен. Не спори, че гражданската отговорност на водача на автомобила към онзи момент е била застрахована при него. Оспорва обаче всички останали фактически твърдения в исковата молба. Възразява, че е налице виновно и противоправно деяние на водача на автомобила, оспорва механизма на ПТП, наличието на описаните в исковата молба увреждания и причинно-следствената връзка с твърдяното произшествие. Прави се възражение за съпричиняване, съответно за прекомерност на претендираното обезщетение. В насрочените по делото публични съдебни заседания ответникът се представлява от юрк. К. или не изпраща представител. Предявеният иск се оспорва.

Софийският районен съд, като взе предвид подадената искова молба и предявения с нея иск, становището и възразенията на ответника в отговора ѝ, съобразявайки събраните по делото доказателства, основавайки се на релевантните правни норми и вътрешното си убеждение, намира следното:

Исковата молба е подадена от надлежно легитимирана страна при наличие на правен интерес от производството, като предявеният с нея иск е **допустим** и следва да бъде разгледан по същество. Не са налице предпоставки за решаване на делото с неприсъствено решение или решение при признание на иска.

Съобразно нормата на чл. 154, ал. 1 ГПК доказателствената тежест по иска с правно основание чл. 432, ал. 1 КЗ е за ищеца. Същият следва при условията на пълно и главно доказване да установи, че са настъпили твърдените от него вреди, техният вид и характер, че те са причинени от трето лице, чиято гражданска отговорност е била застрахована при ответника по силата на действащо между тях застрахователно правоотношение, по което обстоятелствата, при които са настъпили вредите, съставляват покрит застрахователен риск, размера на дължимото обезщетение. В тежест на ответника е да установи, че е заплатил обезщетението, съответно наличието на обстоятелства, които го освобождават от това задължение. Извън това в тежест на всяка от страните е да установи фактите и обстоятелствата, от които черпи благоприятни за себе си правни последици.

По делото е безспорно, че към момента на настъпване на ПТП гражданската отговорност на водача, за който се твърди да е причинил виновно същото, е била застрахована при ответника.

Видно от Служебна бележка, рег. № 433200-93872/08.09.2021г. на СДВР – Отдел „Пътна полиция“, Служебна бележка, рег. № 433200-106603/03.10.2023г. на СДВР – Отдел „Пътна полиция“, Докладна записка от 20.09.2023г. от м.автоконтрольор А. Д., както и Дневник за регистриране и отчет на ПТП за периода 12.07.2021г.-01.10.2021г., на 20.07.2021г. в град С. на бул. „*****“ при кръстовището с ул. „*****“ е реализирано ПТП с участието на лек автомобил марка „Опел“, модел „Корса“, рег. № *****, управляван от С. Д. С., при което е пострадала пешеходката Й. И. Д.. Органите на МВР са удостоверили, че водачът е с отрицателна проба за алкохол, като участниците в ПТП са заявили, че нямат претенции и ще се разберат помежду си.

Като свидетел по делото е разпитан А.П., който живее във фактическо съжителство с ищцата. Показанията му съдът, макар и в определени части да са производни, преценявайки ги внимателно с оглед обстоятелствата по чл. 172 ГПК, кредитира изцяло като вътрешно непротиворечиви, в съзвучие с останалия събран по делото доказателствен материал и без индикации да са дадени целенасочено пристрастно. Свидетелят съобщава, че знае за процесния инцидент, който се случил през лятото на 2021 или 2020г. – месец юли. Било в края на смяната му, когато му се обадила приятелката му Й. и му казала, че са я блъснали на пешеходна пътека. Била много притеснена. Свидетелят веднага отишъл на място, където я

заварил много уплашена. На място бил и водачът на автомобила. П. забелязал ожулване по десния ѝ лакът, синини от дясно. Дошла линейка, но Д. отказала да се качи, а свидетелят я закарал в болница „Пирогов“. Там я прегледали, промили и бинтовали, но не останала в болницата. След инцидента изпитвала страх да пресича, а, когато това се налагало, хващала П. за ръка и затваряла очи. Много се притеснявала, дори мислели да се консултират с психолог. Не е приемала в тази връзка обаче медикаменти. Този страх постепенно намалял, но пресичала вече много внимателно. Вкъщи можела да се обслужва сама, да се храни, да отиде до тоалетна, но изпитвала болки – болели я ръката и тазът. Д. била професионална състезателка по фехтовка, като през този период не можела да тренира – близо месец докато се възстанови. Ищцата му разказала, че ударът бил в началото на пешеходната пътека. При удара тялото ѝ се качило на предния капак на колата и с лакътя си ударила предното стъкло, което било счупено. Оттам били нараняванията по лакътя, а друга част – след като се е завъртяла и паднала.

По делото е изслушано заключение на вещо лице по съдебна автотехническа експертиза. Същото съдът кредитира изцяло, като изготвено от компетентно вещо лице, при пълно и ясно дадени отговори на поставените въпроси, при задълбочено обосноваване на изводите и при липса на обстоятелства, поставящи под съмнение тяхната вярност. Вещото лице е установило местопроизшествието: пешеходна пътека тип „зебра“, която се намира на около 6 метра след кръстовището на бул. „*****“ и ул. „*****“, напречно на бул. „*****“. Същата е била означена с пътни знаци А18 /внимание, пешеходна пътека/, А13 /внимание, изкуствени неравности по пътя/, всички на около 17м. от пешеходната пътека, и Д17 /пешеходна пътека/, последният непосредствено преди нея. За района на пешеходната пътека е било въведено ограничение на скоростта със знак В26 до 30 км/ч. При извършване на съответни изчисления вещото лице е определило, че скоростта на автомобила в мига на удара е била около 50 км/ч., а на пешеходката – 4,1 км/ч при бавен ход и 5,3 км/ч при спокоен/нормален ход. Не са установени данни за препятствия, които да пречат на взаимната видимост. При движение с 50 км/ч водачът не е имал техническа възможност да предотврати произшествието, но такава е била налице при движение с 30 км/ч. Вземайки предвид и заключението на вещото лице по съдебно-медицинската експертиза, вещото лице по съдебната автотехническа такава приема, че пешеходката се е движила от дясно наляво спрямо посоката на движение на колата. След първоначалния удар тялото ѝ се е качило на предния капак, при което се е завъртяло, последвал е удар с лакътя в предното стъкло на колата, в следствие на което то се е пукнало, а тялото на пострадалата се е завъртяло и паднало.

По делото е изслушано заключение на вещо лице по съдебно-медицинска експертиза. Заключение му съдът кредитира изцяло, като изготвено от компетентно вещо лице, при пълно и ясно дадени отговори на поставените въпроси, при задълбочено обосноваване на изводите и при липса на обстоятелства, поставящи под съмнение тяхната вярност. Съобразно материалите по делото и данните от ищцата, вещото лице е установило, че тя е получила контузия на дясната предмишница и ръка, контузия на дясната лакътна става и хематом на дясната подбедрица, оток и болезненост на левия лакът и оток и кръвонасядане на дясната колянна става, разтягане на предната кръстна връзка на коляното, разтежение на сухожилието на триглавия мускул на лакътя и оток на двете стави. Така описаните травматични увреди съставляват временно разстройство на здравето без опасност за живота. Същите е възможно да бъдат получени при описаното в исковата молба ПТП след удар или съприкосновение с тъп предмет, каквито са настилната на пътя или автомобилът. Травмирацията е действал с малка сила, защото има само оток и кръвонасядане и само разтежение без разкъсване на тъкани. Не е установено наличие на проведено лечение. Според вещото лице отокът и кръвонасядането принципно отзвучават за около месец. Разтеженията се възстановяват до пълна безболезнена функция на ставите за три месеца. Адв. О. е съобщил на вещото лице, че ищцата е в добро състояние и няма никакви следи от

травмите и невъзстановени увреди. Ищцата е напълно възстановена и в бъдеще не се очаква да има неблагоприятни последици от понесените травми.

Видно от писмо, изх. № 23-00-607/06.09.2023г. на НЗОК, няма данни за хоспитализации на ищцата.

Съдът намира, че по делото се доказва настъпването на процесното произшествие да е по вина на водача на автомобила, чиято гражданска отговорност е застрахована при ответника. Същият не е изпълнил задълженията си по чл. 119, ал. 1 ЗДвП и чл. 196 ППЗДвП, като не е пропуснал движещата се по очертаната пешеходна пътека ищца да пресече пътното платно, в следствие на което е допуснал настъпването на произшествието и нанасянето на нематериални вреди на ищцата. Следва да се има предвид, че наличието на пешеходна пътека сигнализира за възможна опасност на пътя, поради което появата на пешеходец върху нея не е непредвидимо събитие. При преминаване през пешеходна пътека водачът има задължение да намали скоростта или да спре. То възниква при наличието на две предпоставки – пешеходците да са стъпили или да преминават през нея, като това право е абсолютно по своя характер (ТР 2/2016-2016-ОСНК, т. 6). Не се установиха обстоятелства, които да обуславят извод, че пешеходката е нарушила чл. 113 и чл. 114 ЗДвП, съответно че е налице съпричиняване.

С оглед нормите на чл. 429, ал. 1 т. 1 и чл. 493, ал. 1, т. 1 и т. 4 КЗ причиняването на пътнотранспортното произшествие и обезщетяването на вредите от него съставлява покрит риск по договора за застраховка „Гражданска отговорност“. Застрахователят е длъжен да обезщети всички понесени от пострадалия или наследниците му увреждания, включително неимуществени вреди и пропуснатите ползи, които са пряка последица от застрахователното събитие (ПП 7-1977, т. 6). Съгласно чл. 386, ал. 2 КЗ размерът на застрахователното обезщетение е равен на действително претърпените вреди към деня на настъпване на събитието, освен в случаите на подзастраховане и застраховане по договорена застрахователна стойност. Когато се касае до неимуществени вреди, то обезщетението за тях, съобразно чл. 52 ЗЗД, се определя по справедливост. Съгласно ППВС 4-1968г., справедливостта не е абстрактно понятие, а е свързано с преценката на редица конкретни, обективно съществуващи обстоятелства, които трябва да се имат предвид от съда при определяне размера на обезщетението: характерът на увреждането, начинът на извършването му, обстоятелствата, при които е извършено, допълнителното влошаване състоянието на здравето, причинените морални страдания, осакатявания, загрозявания и т.н. Паричният еквивалент на неимущественото увреждане съдът определя към датата на деликта, изхождайки от обществено-икономическите условия в страната, а присъдената от този момент лихва има компенсаторен характер и се дължи от датата на увреждането (арг. чл. 84, ал. 3 ЗЗД), като размерът на присъденото обезщетение не може да служи като източник за неоснователно обогатяване (арг. р.214/08.01.2019г.-гр.д.3921/2017г.-IVг.о.).

По делото се установи, че на ищцата в следствие на пътнотранспортното произшествие са нанесени травматични увреждания. Това е станало на публично място в резултат от удар от автомобил, което увеличава психо-травматичния характер на неблагоприятните изживявания. Наложило се е да посети болнично заведение, да изтърпи изследвания и процедури. Установи се, че дълго време ищцата е била притеснена от инцидента, като се е страхувала да пресича сама улиците. Налице е прекъсване на възможността да упражнява професията си, свързана със спортна дейност /фехтовка/, и да тренира. Изпитвала е болка и неудобство при ежедневните дейности. От друга страна на ищцата са нанесени леки и повърхностни травми - няма засегнати органи, дълбоки наранявания и счупени кости. Не се е наложило продължително лечение и специална терапия. Била е в състояние напълно да обслужва ежедневните си битови и хигиенно-физиологични нужди. Състоянието ѝ е възстановено сравнително бързо – до месец за част от нараняванията, и то три месеца за останалите. Здравословното състояние е възстановено

напълно, няма последващи функционални дефицити. Не се установи да са останали белези и загрозявания. В тази връзка съдът намира, че сумата от **1000,00 лева** е достатъчна адекватно да овъзмезди понесените вреди, като размерът ѝ отговаря на критерия на справедливостта по чл. 52 ЗЗД и е съобразен със социално-стопанското положение в страната.

По отношение на претенцията за законна лихва следва да се има предвид, че отговорността на застрахователя е обусловена от тази на прекия причинител на ПТП. Делинквентът, съобразно чл. 84, ал. 3 ЗЗД, се счита за изпаднал в забава от деня, в който е реализиран деликтът. Отговорността за лихви на застрахователя обаче е по-ограничена. Съобразно смисъла на нормата на чл. 429, ал. 2 и ал. 3 КЗ той отговаря за лихви от датата, на която реално е бил уведомен за настъпването на застрахователното събитие и стига претенцията като цяло да не надхвърля рамките на застрахователната сума /лимитите на отговорност/. Оттук, доколкото се установи наличие на предпоставки за ангажиране на отговорността на застрахователя, същият дължи и лихва за забава върху дължимото обезщетение, считано от датата, на която спрямо застрахователя е била заявена претенцията за обезщетение, а именно – 23.09.2021г. /л.12/.

По разноските:

Съгласно чл. 78, ал. 1 и ал. 3 ГПК право на разноски има само страната, в полза на която е постановен съдебният акт. Съобразно изхода от делото право на разноски има само ищцата, която своевременно е заявила претенция в тази насока, като е представен и списък по чл. 80 ГПК.

Съобразно изхода от спора и доказаните разноски по делото в полза на ищцата **Й. И. Д.** следва да се присъдят **880,00 лева** за разноски по делото.

Доколкото същата е представлявана безплатно от адв. О. по реда на чл. 38, ал. 1 ЗАДв, в полза на същия следва да бъде присъдено възнаграждение по чл. 38, ал. 2 ЗАДв, което съдът определя на **400,00 лева**. Според настоящия съдебен състав за съда не е налице нито задължение, нито основание да присъжда сума за данък върху добавената стойност върху посочената сума. Съгласно чл. 2 ЗДДС с данък върху добавената стойност се облагат всяка възмездна облагаема доставка на стока или услуга, всяко възмездно вътреобщностно придобиване с място на изпълнение на територията на страната, извършено от регистрирано по този закон лице или от лице, за което е възникнало задължение за регистрация, всяко възмездно вътреобщностно придобиване на нови превозни средства с място на изпълнение на територията на страната, всяко възмездно вътреобщностно придобиване с място на изпълнение на територията на страната на акцизни стоки, когато получателят е данъчно задължено лице или данъчно незадължено юридическо лице, което не е регистрирано по ЗДДС, както и вносът на стоки. Видно от законовата уредба, безвъзмездните доставки на стоки и услуги не се облагат с данък добавена стойност. Правната помощ, която адвокат или адвокат от Европейския съюз може да оказва по реда на чл. 38, ал. 1 ЗАДв, е безплатна и по смисъла на чл. 9, ал. 1 вр. чл. 8 ЗДДС представлява безвъзмездна доставка на услуга, а по аргумент от чл. 2, т. 1 ЗДДС и чл. 2, § 1, б. „в“ от Директива 2006/112/ЕО на Съвета от 28.11.2006г. безвъзмездните доставки на услуги не подлежат на облагане с данък върху добавената стойност. Тази услуга не може да се счете за възмездна на основание чл. 38, ал. 2 ЗА по съображения, че възмездяването става впоследствие - с акта на съда, с който насрещната страна, при наличие на предвидените в нормата предпоставки, бива осъдена да заплати адвокатско възнаграждение на оказалия безплатната правна помощ адвокат. Това е така, тъй като, съгласно чл. 25, ал. 2 ЗДДС данъчното събитие възниква на датата, на която услугата е извършена. Последващи този момент действия не могат да имат значение за възникване на данъчно задължение. Постановяването на съдебен акт, с който насрещната страна е осъдена да заплати възнаграждение за оказана безплатна правна помощ, не съставлява облагаема стока или услуга по смисъла на ЗДДС. Правоотношението, по което безплатната правна помощ е оказана, и това, създадено със съдебния акт, са между различни

страни и с различно съдържание. По първото за адвоката, оказал правната помощ, не възниква право да получи възнаграждение, а второто е между адвоката и насрещната страна, по което адвокатът има само права, но не и задължения. Съдържанието на създаденото със съдебния акт правоотношение се изчерпва със задължението на оказалия безплатната помощ адвокат да бъде платена определена парична сума от насрещната страна. Съдът не е нито данъчнозадължено лице по смисъла на чл. 3 ЗДДС, което да издаде фактура и да начисли ДДС по нея, нито е страна по правоотношението, възникнало от постановения от него осъдителен акт. Затова той не може да начислява ДДС върху дължимото за оказаната безплатна правна помощ адвокатско възнаграждение без това да е изрично предвидено в закона. Нито ЗДДС, нито ЗАДв въвеждат такава изрична нормативна уредба, която да се отклонява от общите правила за облагане с данък върху добавената стойност. Не следва нещо различно и от разпоредбата на § 2а НМРАВ. Разпоредбата няма отношение към дължимия данък върху добавената стойност при осъществяване на безвъзмездна доставка на услуга, каквато е безплатната правна помощ по чл. 38, ал. 1 ЗАДв. Тя урежда начисляването на ДДС върху възнагражденията на регистрираните по ЗДДС адвокати и го определя като неразделна част от дължимото от клиента адвокатско възнаграждение, но не установява задължение за начисляване на ДДС при оказана безплатна правна помощ. Такова съдържание разпоредбата не би и могла да има, защото няма законова делегация, която да овластява Висшия адвокатски съвет да регламентира данъчни правоотношения. Това становище се възприема изрично и в практиката на Върховния касационен съд – опр.917/02.05.2023г.-ч.гр.д.1323/2023г.-ВКС, IVг.о.

Водим от горното, съдът

РЕШИ:

ОСЪЖДА „***“ ЕАД, ЕИК *******, със седалище в град С., да заплати на **Й. И. Д.**, ЕГН *********, от град С., на основание чл. 432, ал. 1 КЗ, сумата от **1000,00 лева**, представляваща обезщетение за претърпените от нея неимуществени вреди - болки, страдания и неудобства, последица от настъпило на 20.07.2021г. пътно-транспортно произшествие в град С., в района на кръстовището на бул. "*****" и ул. "*****", причинено виновно от водача на лек автомобил марка "Опел", модел "Корса", рег. № *********, чиято гражданска отговорност към онзи момент била застрахована при ответника, **ведно със законната лихва** от 23.09.2021г. /предявяване на претенция към ответника/ до окончателното ѝ изплащане.

ОСЪЖДА „***“ ЕАД, ЕИК *******, със седалище в град С., да заплати на **Й. И. Д.**, ЕГН *********, от град С., на основание чл. 78, ал. 1 ГПК, сумата от **880,00 лева**, представляваща разноски по делото пред първоинстанционния съд /гр.д. № 29781/2023г. на СРС/.

ОСЪЖДА „***“ ЕАД, ЕИК *******, със седалище в град С., да заплати на **адв. В. В. О.**, ЕГН *********, от АК-С., на основание чл. 38, ал. 2 ЗАДв, сумата от **400,00 лева**, представляваща хонорар за предоставена на ищцата безплатна адвокатска помощ пред първоинстанционния съд /гр.д. № 29781/2023г. на СРС/.

Решението подлежи на обжалване пред Софийския градски съд с въззивна жалба, подадена чрез Софийския районен съд в двуседмичен срок от съобщението.

Решението, на основание чл. 7, ал. 2 ГПК, да се съобщи на страните.

Съдия при Софийски районен съд: _____